

Kulturní kalendář města Dobrušky

září

1989

ŠKOLSTVÍ V DOBRUŠCE PŘED 100 LETY

Abychom pochopili převratné změny, které zhruba před 100 lety probíhaly ve školství a jmenovitě v Dobrušce, musíme si alespoň v krátkosti říci něco o její historii.

Popsal nám ji Antonín Flesar při zpracování dobrušské kroniky a byla zveřejněna v úvodu druhé tištěné výroční zprávy dobrušských škol za školní rok 1891—92. V ní uvádí, že již Mutina se o školu postaral tím, že starost o ní přenesl na místního faráře. Jeho pověřil také jmenováním školního mistra. Tato první zpráva byla uvedena v listině z 28. června 1361. Dále uvádí, jak vyučující byl zajištěn materiálně a některé známé školní správce od poloviny 16. století.

V roce 1865 byla trojtřídní škola farní povýšena na čtyřtřídní městskou školu hlavní a učili na ní: Frant. Novák, Karel Jelínek, Jiří Dlouhý a Boh. Schüller. V roce 1885 byla škola rozdělena na dva samostatné ústavy, a to na pětitřídní školu chlapeckou (řídící učitel J. Findejs) a na čtyřtřídní školu dívčí (řídící Vojtěška Pilařová). Od té doby začíná naše vzpomínka.

Důležitou podmínkou pro vyučování bylo i zajištění vhodných školních budov. Již před rokem 1580 byla postavena školní budova v dnešní ulici Rudé armády naproti děkanství. Ta sloužila do požáru města v roce 1806, kdy shořela. Po několika letech byla pro vyučování upravena budova obecního dvora v dnešní Domašínské ulici (naproti dnešní galerii Věry Jičinské). V roce 1817 se přestěhovala do budovy vedle děkanství (tato budova slouží za starší část dnešní základní školy v ul. Rudé armády). V roce 1884 byla vedle stávající školní budovy přistavena směrem k náměstí další školní budova. Ta umožnila zlepšit podmínky pro výuku a školu rozdělit na chlapeckou a dívčí.

Koncem osmdesátých let (od r. 1888) začíná snaha místní školní rady, města a jmenovitě jejího starosty Josefa Archleba o rozvoj školství v Dobrušce a jeho materiální vybavení. 17. listopadu 1888 je městskému zastupitelstvu podána žádost o zřízení úplné měšťanské školy chlapecké a dívčí. Žádost je přijata i s tím, že město na vlastní náklad tuto změnu (především potřebné školní místnosti) zařídí. 13. dubna 1889 bylo jednáno se zástupci přískolených obcí (Křovice, Mělčany, Provoz a Pulice) o jejich příspěvku pro tyto potřeby. Ti se zavázali přispět jednorázově 3.000 zlatých. O přípravě a výstavbě nové budovy tehdejší měšťanské školy v dnešní ulici Fr. Kupky jsme již psali. Byla postavena v letech 1892—93.

26. srpna 1890 povolila zemská školní rada zřídit v Dobrušce trojtřídní měšťanskou školu chlapeckou a 22. prosince 1891 i trojtřídní měšťanskou školu dívčí.

I. ročník měšťanské školy chlapecké byl otevřen ve školním roce 1890-91, I. ročník měšťanské dívčí školy ve školním roce 1892-93. Od školního roku 1892-93 byl zrušen pátý ročník na obecné škole chlapecké a tím se vyrovnala školní docházka chlapců a děvčat před vstupem do I. ročníku školy měšťanské. Od 16. září 1893 začala výuka na měšťanských školách (dívčí i chlapecké) v nové budově. O zájmu o novou školu (docházku) i z bližších a vzdálenějších obcí svědčí to, že v obecné škole chlapecké byla pro tyto žáky otevřena druhá čtvrtá třída jako příprava od r. 1892 a obdobně i na obecné škole dívčí od roku 1898.

Prvním ředitelem měšťanské školy se stal učitel školy z Opočna Jiří V. Dlouhý, kterému bylo svěřeno i řízení obecní školy chlapecké. Jeho zásluhou začaly od školního roku 1890-91 vycházet tištěné výroční zprávy dobrošských škol. Ty jsou zdrojem podobných informací na školách až do roku 1905.

V těchto letech bylo školství v Dobrušce ještě dvakrát rozšířeno. Ministerstvo kultury a vyučování zřídilo svým usnesením z 28. 12. 1890 při měšťanské škole chlapecké dvoutřídní průmyslovou školu pokračovací a zemská školní rada povolila 16. 5. 1905 zřídit při měšťanské škole chlapecké (i pro dívky) takzvaný celoroční učební kurs (4. třídu). Na obou zařízeních vyučovali učitelé měšťanské školy.

Na počátku těchto převratných změn v dobrošském školství stála v čele místní školní rada v tomto složení:

Josef Archleb, starosta města, předseda, Dostál Václav, první městský radní, školdozorce a dále členové Baumann Vilém, knížecí správce, Dlouhý Jiří, ředitel chlapeckých škol, Antonín Flesar, děkan, Chmelař Josef, starosta v Pulicích, Kupka Matěj, starosta v Mělčanech, Němec Josef, městský radní, Pilařová Vojtěška, řídící učitelka na obecné škole dívčí a Rýdl Václav, obchodník.

Učitelský sbor v roce 1890-91 tvořili:

Jiří Dlouhý, ředitel obecné a měšťanské školy chlapecké, František Moravec, třídní ve 2. třídě, Antonín Pluhař, třídní v 5. třídě, Václav Rejman, třídní ve 3. třídě, Josef Seykora, třídní v 1. třídě, Václav Voborník, třídní ve 4. třídě. Všichni na obecné škole chlapecké.

Josef Sova, třídní v I. ročníku měšťanské školy chlapecké. Vojtěška Pilařová, třídní v 1. třídě a řídící učitelka. Hrubá Renata, podučitelka, třídní ve 2. třídě, Červená Helena, podučitelka, třídní ve 3. třídě, Staňková Eleonora, učitelka, třídní ve 4. třídě, Rozumová Helena, učitelka ženských ručních prací. Všechny na obecné škole dívčí.

Jan Jindra a Josef Kašpar, učitelé náboženství na obou školách.

V roce 1898 byla zřízena pro všechny školy vývařovna pro chudé žáky v zimních měsících. V roce 1900 již rozdělila zdarma 8500 teplých obědů. Vařily dobrošské paní a slečny pod správou ředitelky dívčích škol.

Vyroční tištěné zprávy pravidelně zveřejňovaly některé zajímavé údaje jako celoroční sledování počasí, teplot, srážek a bouří. Dále poskytované dary škole a žákům včetně darů do sbírek a knihoven. Zdravotní stavy žáků a prohlídky školního lékaře MUDr. Františka Káše. Změny v učitelském sboru a doplňování kvalifikace učitelů. Veřejnou a osvětovou práci učitelského sboru. Významné události regionální a celostátní v průběhu školního roku a podíl škol na nich. Dále počty žáků v jednotlivých třídách a jejich jména (hvězdičkou byli označeni žáci s velmi dobrým prospěchem).

Důležitou součástí ročních zpráv byly úvodní kapitoly z historie města, z historie škol. Psal je Antonín Flesar a Jiří V. Dlouhý. Paměti na válku v roce 1866 byly ze zápisků Josefa Barvíře. Využíváno bylo i „Paměti města Dobrušky“ od Josefa Roštlapila.

Důležitou vzdělávací i výchovnou úlohu sehrály v těchto letech i školní knihovny (žákovské a učitelská). Pro zajímavost uvádíme počet čtenářů a výpůjček ve školním roce 1901-2.

Knihovna	Čtenářů:	Bylo půjčeno svazků
Obecná škola chlapecká	156	2574
Měšťanská škola chlapecká	168	3661
Učitelská knihovna	12	151
Obecná škola dívčí	121	2825
Měšťanská škola dívčí	119	1917

Celkem tedy čtenářů 576 si vypůjčilo 11128 knih.
Žákům se tehdy knihy půjčovaly od 3. třídy obecné školy.

Abyste si mohli udělat obrázek o základním školství v Dobrušce za poslední desetiletí 19. století, uvádím přehled tříd a počtu žáků v jednotlivých letech a jména učitelů, vyučujících v roce 1900. K tomuto přehledu je nutné si uvědomit, že v letech 1890—1892 byl na obecné škole chlapecké 1.—5. ročník a v dalších letech 1.—4. ročník (se dvěma čtvrtými třídami). Na obecné škole dívčí byl po celou dobu jen 1.—4. ročník. Výuka na měšťanské škole chlapecké začala ve školním roce 1890-91 v I. ročníku v roce 1891-92 přibyl II. ročník a v roce 1892-93 další třetí ročník. Na měšťanské škole dívčí narůstaly obdobně ročníky od školního roku 1892-93 do školního roku 1894-95. IV. ročník (společný pro chlapce i dívky) byl zaveden až v roce 1905. Druhá čtvrtá třída na obecné škole dívčí byla otevřena od roku 1898.

Školní rok:

Počty žáků a žaček:

	Celkem	Obecní chlapecká	Měšťanská chlapecká	Měšťanská dívčí	Obecní dívčí
1890-1	714	312	70	332	—
1891-2	708	288	117	303	—
1892-3	698	251	132	287	28
1893-4	763	246	149	284	84
1894-5	778	239	157	276	106
1895-6	762	241	163	254	104
1896-7	771	253	157	254	107
1897-8	753	243	151	246	117
1898-9	716	242	129	215	130
1899-0	725	239	137	217	132

Na počátku desetiletí bývalo v jedné třídě 50-70 dětí. Léty počty dětí ve třídě klesaly a ku konci století byly třídy se 40-50 dětmi s některými výjimkami.

Již v těchto letech byla vysoká úroveň školy známá v širokém okolí a střední školy i učitelské ústavy rády přijímaly absolventy dobrušských měšťanských škol.

Naši vzpomínku na dobrušské školství proto ukončíme jmény učitelské-ho sboru ke konci století (v roce 1900).

ŠKOLA CHLAPECKÁ

Jiří V. Dlouhý, ředitel obecné i měšťanské školy

Učitelé na obecné škole:

Jan Klos, podučitel, třídní 4. třídy

Josef Lingr, učitel, třídní 3. třídy

František Moravec, učitel, třídní 2. třídy

František Štiler, podučitel, třídní 1. třídy

František Smetana, kaplan, učil římskokatolické náboženství

Učitelé na měšťanské škole:

Jan Hoffman, třídní učitel I. ročníku

Alois Mašek, třídní učitel III. ročníku

František Pišl, třídní učitel II. ročníku

Ladislav Kunte, katecheta učil římskokatolické náboženství

Adolf Fischer, učitel náboženství mojžišského

Ladislav Štrobach, evangelický farář, učil svému vyznání

ŠKOLA DÍVČÍ

Antonín Fuchs, ředitel obecné i měšťanské školy

Učitelé na obecné škole:

Barbora Bartošová, definit. podučitelka, třídní 1. třídy

Anna Faltová, zatímni podučitelka, třídní 4. třídy

Zdenka Pluhařová, definit. učitelka, třídní 3. třídy

Josef Rozamová, industriální učitelka

Julie Tomanová, definit. podučitelka, třídní 2. třídy

František Smetana, kaplan, učil katolické náboženství

Učitelé na měšťanské škole:

Antonín Fořt, odborný učitel, třídní ve II. ročníku

Albina Máslová, industriální učitelka

Emil Sklenář, odborný učitel, třídní ve III. ročníku

Anna Šotolová, zatímni učitelka, třídní v I. ročníku

Ladislav Kunte, kaplan, učil náboženství katolické

Adolf Fischer, učil israelské náboženství

Oskar Opočenský a Ladislav Štrobach, faráři evangelických vyznání

A nakonec pro úplnost. Školnicí na obou obecných školách byla Anna Fleková a školnicem na obou školách měšťanských Josef Ekrt.

Tímto článkem jsme si připomněli, že Dobruška i v minulosti pečovala o řádné vzdělání svých občanů a tím i o rozvoj škol. Dnešní dobušské školy, střední školy, zvláštní škola i odborné učiliště jsou přirozeným pokračováním této mnohaleté péče.

R. Ježek

Galerie dobušských občanů

PAMÁTKA JOSEFA MELICHARA

Když se občané města na počátku letošního června dozvěděli, že zemřel soudruh Josef Melichar, zamysleli se nad jeho podílem pro rozvoj města a závodu Adamovských strojůren.

Do Dobrušky přišel 1. března v roce 1952 z Lázní Bělohradu, kde v závodě TOS získal první ředitelské zkušenosti. Ve věku 32 let (narodil se 8. 12. 1920) se ujal řízení tehdejšího místního podniku TOS a s mladistvým elánem se ihned pustil do odpovědné práce. V místním podniku se v té době vyráběly balicí stroje. Po seznámení se závodem a jeho dělníky i techniky vyhověl žádosti ondřejovské hvězdárny a v nástrojárně zajistil výrobu součástí pro nový, moderní dalekohled. Podobně vyhověl i zdravotnictví - vyrobit součásti pro umělou ledvinu. Těchto náročných úkolů se pracovníci závodu zhostili se ctí.

Rozhodujícím úkolem soudruha Melichara bylo zajištění rozvoje celého závodu a stabilizace výrobního programu. Snad právě proto věnoval mimořádnou péči učňovskému zařízení. Tehdejší učňovské středisko v Pulické ulici bylo urychleně dobudováno tak, že již od září roku 1953 zde mohlo být zřízeno odborné učiliště s výbornou pověstí po širokém okolí a s mimořádným zájmem o výuku v něm.

V době reorganizace strojírenské výroby získal pro závod i město perspektivní výrobní program. V roce 1958 byla převzata výroba tiskařských strojů a závod v Dobrušce se stal součástí podniku Adamovské strojírny.

Ve vlastním vývojovém středisku (v bývalé základní škole v Pulicích) se začaly rodit první polygrafické stroje vlastní konstrukce. Další perspektiva již exportního závodu byla zajišťována novou rozsáhlou výstavbou závodu a jeho modernizací i péčí o dělnické a technické kádry. V místní průmyslové škole strojírenské, nad kterou závod převzal patronát, studovalo v šedesátých letech při zaměstnání přes padesát techniků i dělníků závodu ročně.

Pro vytváření výhodných podmínek pro zaměstnance se závod zapojil do oboustranně prospěšné spolupráce s národním výborem. Zaměstnance s. Melichar přesvědčoval o nutnosti pomáhat městu (včetně učiliště) a tím bylo umožněno vystavět v letech 1954-1965 podnikové byty v ulici Čs. armády a v ulici Václava Hončla. Ve Zdobnici bylo zřízeno závodní rekreační zařízení a letní tábor pro děti zaměstnanců.

Soudruh Josef Melichar byl jako ředitel přísný a v požadavcích důsledný. Lidé měl však rád, mnoho času trávil na dílnách mezi dělníky a vážil si jejich svědomité a odborné práce. Z kádrových dělníků vybíral pro zahraniční montáže (především do kapitalistických států a do rozvojových zemí).

Bez lidí nedokázal žít ani ve svém volném čase. Nezaměřil se proto na přepychové zajištění sebe a své rodiny (chata, zahrada, vlastní vila). Volný čas od příchodu do Dobrušky věnoval ochotnickému divadlu a práci v závodním klubu (TOS, ADAST a pak JAS).

Lásku k ochotnickému divadlu si přinesl do Dobrušky z Bělohradu. S chutí a energií jemu vlastní zajistil po příchodu do Dobrušky dokončení přestavby starého pavilónu v dnešních Sadech pionýrů na víceúčelové kulturní zařízení s moderním jevištěm (dnes „Sdružený klub ROH v Dobrušce“). Již v květnu roku 1954 zde mohl být zahájen pestrý provoz pro celé město. Bylo to ochotnické představení souboru, jehož byl aktivním členem, hra A. Jiráka Lucerna. Toto zařízení slouží celému městu dodnes (po dalších úpravách).

Sám mezi místními divadelníky vykonával mnoho užitečné práce. Již v roce 1954 se ujal sám režie hry „Ruská otázka“ a do roku 1975 zrežiro-

val další tři hry (Přátelství na OGOWE 1956, Košílka 1972 a Lucerna 1975). Smysl své ochotnické práce však našel v režírování školních představení. Od roku 1972 jich režíroval 17 (v ZŠ v Pulické ulici se s. Plickou a Sixtou a v ZŠ v ulici F. Kupky se s. Sixtou). Pomáhal tím vychovávat mládež k lásce ke kultuře a divadlu.

Jeho zálibou se stala práce maskérská. S ní začal v roce 1954 nalíčením hry Pozdní láska v režii Václava Daňka. Od té doby nalíčil do roku 1987 63 ochotnických divadel při 293 divadelních představeních (amatérská divadla dospělá i školní mládež). Sám se soubory jezdil na zájezdy a navíc s chutí pomáhal při stavění scén, inspicl a všem, co bylo u ochotnického divadla zapotřebí.

Volný čas s rodinou trávil na výletech, hlavně do Orlických hor.

Při vzpomínce na Josefa Melichara nemůžeme zapomenout ani na jeho dopisovatelskou práci. Dlouhý čas pracoval v redakci Jiskry a stal se pilným dopisovatelem do našeho „Kulturního kalendáře“, do Pochodně i do hradeckého rozhlasu.

Smysl svého života našel v kolektivu spolupracovníků závodu, mezi přáteli na národním výboru i osobními přáteli a mezi školní mládeží.

Při rozloučení s ním 8. června 1989 to nejlépe vyjádřil soudruh Dr. Josef Lukášek slovy:

„Zemřel především člověk, jeden z nás. Žil s námi, podílel se na všem, co krásného i těžkého život člověku přináší, a čestně plnil to, co od něho život a společnost žádaly.“

R. Ježek

PAN FOTBALISTA

Pod registračním číslem 17004 vedla ústřední matrika kopané ČSTV jméno hráče, který podle uvedeného čísla začal hrát v roce 1945. Už ale rok před tím sestavuje dorostence, aby začali hrát od 13. 8. 1944 pod obnoveným SK Dobruška. Od této chvíle oblékal fotbalový dres až do roku 1965, v roce 1956 za Opočno a v dalším za Domašín, odkud přišel s celým mužstvem zpět v roce 1958. Byl bezesporu jedním z nejlepších hráčů osmdesátileté historie dobrušské kopané, v porovnání s dneškem by patřil nejméně do krajského přeboru. Sehrál za Dobrušku 384 utkání a vstřelil soupeřům 150 branek během 19 let svého působení v oddíle.

Po odchodu z fotbalového trávníku se věnoval závodně kuželkám a později i sportovnímu kulečníku, kde dosahoval vyjimečných úspěchů. Za svou činnost tohoto období obdržel od ÚV ČSTV medaili „Za zásluhy o rozvoj tělovýchovy“.

Před slavnostním utkáním veteránů dne 24. června uctili hráči minutou ticha památku na Zdeňka Balcara, který zemřel 14. června ve věku 59 let.
(ba)

Společenská kronika

Blahopřejeme k významnému životnímu jubileu

92 let Marie Čudová, Dobruška, Mělčany 20	nar. 18. 9. 1897
90 let Ludmila Rašková, Dobruška, Křovice	15. 9. 1899
88 let Josef Kňourek, Dobruška, Rudé armády 9	20. 9. 1901
87 let Lidmila Klausnerová, Dobruška, Jiráskova 694	5. 9. 1902
Václav Jelen, Dobruška, Šubertovo náměstí 41	26. 9. 1902
86 let Marie Kratochvílová, Dobruška 25. února 383	29. 9. 1903
Josef Potoček, Dobruška, Kostelní 432	1. 9. 1903
85 let Marie Martínková, Dobruška, Pulická 148	5. 9. 1904
Marie Marková, Dobruška, Křovická 284	25. 9. 1904
Marie Ježková, Domašín 74	26. 9. 1904
84 let Božena Tomášová, Dobruška, Šubertovo náměstí 46	21. 9. 1905
Božena Dvořáková, Domašín 38	18. 9. 1905
81 let Marie Šrytlová, Dobruška, Nejedlého 607	24. 9. 1908
František Louvar, Dobruška, Jiráskova 552	11. 9. 1908

80 let	Marie Jiráňková, Dobruška, Na poříčí 471	5. 9. 1909
75 let	Václav Domáček, Dobruška, Poříčí 633	11. 9. 1914
	Božena Faltová, Chábory 24	27. 9. 1914
	Božena Tomášová, Domašín 80	3. 8. 1914
70 let	Jarmila Zidková, Dobruška, Pulice 94	5. 9. 1919
	Marie Rašková, Dobruška, Přímice 690	23. 9. 1919
	Jan Sedláček, Dobruška, Mlýnská 755	4. 9. 1919

Sňatek uzavřeli:

Jan Raule, Vratislavice 888 — Iveta Ptáčková, Dobruška 730
 Luděk Jíroud, Dobruška 342 — Petra Žáková, Dobruška 878
 ing. Milan Bittner, Dobruška 252 — Zdeňka Cvejnová, Opočno 508
 Jaroslav Petr, Domašín 2 — Iva Kotačková, Bystré 107
 Václav Mervart, Dobruška 557 — Marie Michlová, Dobré, Rovné 18
 Julius Daniš, Jičín 9 — Lenka Toračová, Dobruška, Pulice 39
 Zdeněk Musil, Dobruška, Pulice 27 — Anna Šolcová, Dka, Pulice 27
 ing. Jan Leiner, Dobruška 738 — Jana Kupčková, Hradec Králové 418
 Jindřich Dufek, N. Město n. M. 47 — Iveta Boučková, Dobruška 832
 Michael Pultar, Dobruška 842 — Monika Senková, Dobruška 842
 Karel Dome, Dobruška 357 — Ladislava Dídiová, Klačany 127
 Viktor Hlinovský, Pardubice 2198 — Jolana Zazvonilová, Dobruška 820
 Petr Horáček, Dobruška 827 — Zdenka Adámková, Dobruška 848
 ing. Martin Kracík, Třeběchovice p. O. 892 — Hana Chudá, Dka 792

Zlatou svatbu oslavili manželé Anna a Stanislav Rybínovi, Dobruška 872.
 Blahopřejeme!

Vítáme do života narozené děti:

Simonu Šmídovou, Dobruška 867	16. 5. 1989
Veroniku Dudkovou, Dobruška 733	16. 5. 1989
Jana Šubrtu, Dobruška 370	2. 6. 1989
Jakuba Chmelaře, Dobruška 861	26. 5. 1989
Terezu Henclovou, Dobruška 508	28. 5. 1989
Šárku Chudjákovou, Dobruška-Pulice 106	9. 6. 1989
Michala Krulicha, Dobruška 178	5. 6. 1989
Dušana Podolského, Dobruška 792	12. 6. 1989
Adélu Dürrovou, Dobruška 205	18. 6. 1989
Lenku Krásnou, Dobruška 815	28. 6. 1989
Honu Šitínovou, Dobruška 878	12. 7. 1989
Tomáše Kníže, Dobruška 822	4. 7. 1989
Kristýnu Romovou, Dobruška 728	6. 7. 1989
Filípa Šotolu, Dobruška 495	16. 7. 1989
Karolínu Šotolovou, Dobruška 459	16. 7. 1989
Simonu Kuncovou, Dobruška 776	16. 7. 1989
Moniku Novotnou, Dobruška 859	13. 7. 1989
Kateřinu Francovou, Dobruška 873	16. 7. 1989
Miloše Hanouska, Dobruška 572	26. 7. 1989

Loučíme se zemřelými spoluobčany:

Zdeňkem Balcarem, Dobruška 771	24. 7. 1929
Václavem Domáčkem, Dobruška 633	29. 11. 1939
Annou Čížkovou, Dobruška 865	30. 3. 1899
Miluší Dyntarovou, Dobruška 846	19. 5. 1923
Josefem Melicharem, Dobruška 773	8. 12. 1920
Maríí Malou, Dobruška, Křovice 54	1. 1. 1910
Annou Šmogrovou, Dobruška 10	8. 1. 1911
Rajmundem Nezvalet, Dobruška 693	31. 8. 1894
Ludmilou Ryšavou, Dobruška 820	13. 8. 1908
Jaroslavem Huškem, Dobruška 866	11. 3. 1937
Karlem Menclem, Dobruška 824	10. 4. 1936
Josefem Taucem, Podbřezí 71	13. 11. 1921
Františkem Zítkou, Podbřezí 29	27. 5. 1944

TĚLOVÝCHOVA A SPORT

OSMDESÁTCE DOBRUŠSKÉHO FOTBALU DO VÍNKU

Když jsem před desíti lety koncipoval článek „70 let dobušského fotbalu“ (Kulturní kalendář Dobruška, červen 1979, s. 14-15) a následně i příslušnou pasáž publikace „70 let dobušské kopané“, která vyšla jako 1. číslo Edice regionálních prací Městského muzea v Dobrušce v roce 1980 (s. 16-17), opřel jsem dataci a následné oslavy výročí sedmdesáti let dobušské kopané (proběhly 8. září 1979) pouze o archivní dokumenty, kterými TJ Sokol, jenž měl od r. 1886 monopol na pěstování veškeré tělovýchovy a sportu ve městě, a posléze i Volné sdružení křesťansko sociální mládeže v Dobrušce žádaly v květnu a červnu 1909 městskou radu o propůjčení hasičské zahrady „za hřiště ku kopání míče.“ Konkrétní zmínky o výsledcích zápasů, o soupeřích nebo dokonce o meziměstských utkáních z prvního období fotbalu v Dobrušce z let 1909-1914 známy nebyly, nevíme zatím kdy, s kým (případně kde) a s jakým výsledkem se v tomto období hrálo. Věřil jsem však, že se za čas musí, byť i náhodně, objevit a tak blíže osvětlí v té době pro nás přece jenom poněkud záhadnou zprávu, uveřejněnou v březnu 1924 v náchodských Podkrkonošských rozhledech, která označovala „...SK Dobrušku za **klub slavných tradic**, který chce letos vážně zasáhnout do mistrovství Východočeské župy footballové.“

I když další podrobnější bádání pro prehistorické období kopané let 1909-1914 nás ještě čeká, přece jenom se historické poznání rozšiřuje a prohlubuje. Při excerpci asi desítky titulů krajských novin a časopisů z příslušného období a k jiným badatelským účelům, jsem náhodně u hesla „Z České Skalice! (sic!)“ objevil zatím **první známou konkrétní zmínku**

o fotbalovém utkání dobrušských hráčů (zřejmě Sokola). Pro její závažnost jí ocitujeme celou:
„**Z České Skalice**“

Nehoda — Dne 26. září 1909 vraceli se účastníci zápasu fotbalového v České Skalici pořádaného, domů do Dobrušky (podtrhl J. P.) a s nimi mnoho hostů (fanoušků, pozn. J. P.), dam i pánů. Když vstoupili do žebřinového vozu a kousek ujeli, praskla u vozu líšeň, takže mohlo dojít k neštěstí. Kromě leknutí neutrpěl však nikdo úrazu a celá katastrofa skončila veselým smíchem, když všichni vystoupili a celými se shledali. Oh, radostné cestování — když žebřinák přeplněn.“ (Orlické proudy, Hradec Králové, sobota 2. 10. 1909, roč. 2, číslo 39, str. 6). Člověka bezděky napadá — nebýt prasklé součásti vozu, neměli jsme první zprávu o dobrušské kopané!

V dalších speciálních sportovních časopisech jsem se po objevu této zprávy snažil dohledat výsledek tohoto utkání, avšak zatím bez úspěchu. Také další regionální krajské noviny a časopisy zatím ani u hesel Česká Skalice a Dobruška nedávají odpověď — sport stál na okraji zájmu místních zpravodajů, speciální sportovní rubriky u těchto novin ještě nebyly zavedeny a utkání to všechna byla přátelská. Je škoda, že v Dobrušce samé nevycházely místní noviny až do r. 1950 [první číslo týdeníku Průkopník vyšlo 22. září 1950] s podrobným místním zpravodajstvím, což staví současného historika do úlohy náhodného objevitele.

Z místa zřejmě našeho prvního přespolního soupeře — z České Skalice — však máme díky místním zpravodajům a redakcím Náchodských novin a Lidových proudů o činnosti Sportovního kroužku (SK) České Skalice (zřejmě také sokolského) poměrně dost zpráv. Víme např., že v neděli 12. září 1909 při **zahájení podzimní sezóny** obou mužstev prohrála SK Česká Skalice s SK Náchod 0:9, že 19. září hrála Česká Skalice doma znovu neúspěšně s SČ Červený Kostelec 1:6. Na **neděli 26. září 1909** si tedy českoskalickí fotbalisté pozvali na své hřiště sokolské fotbalisty z Dobrušky, kteří svou výkonností zřejmě lépe vyhovovali, než předcházející silní soupeři. Je to pochopitelné, vždyť obě mužstva byla založena na jaře 1909, byla součástí TJ sdružených v sokolské župě Podkrkonošské a obě sbírala zkušenosti, dobrušští pak kvůli nevyhovujícímu terénu pro oficiální utkání na hasičské zahradě (kde se připravovali na jaře a v létě na podzimní sezónu) hlavně při zájezdových utkáních v blízkém okolí. Obvyklá odvetná utkání se proto tehdy asi v Dobrušce nehrála až do podzimu 1911, kdy bylo získáno hřiště u nádraží (ani 28. září, kdy na svátek zemského patrona a patrona místního chrámu sv. Václava bylo volno), protože nebylo kde. Hasičská zahrada vyhovovala jen pro trénink.

I tak již byla Dobruška v roce 1909, v období svého rozvoje (železnice z roku 1908, růst průmyslu a rozrůznění spolkového a politického života v nově založených místních organizacích politických stran) jedním z posledních měst českého severovýchodu, kde kopaná zapustila alespoň do vypuknutí I. světové války své kořeny zúročené v následujících obdobích fotbalové historie průkopnických let 1922—25 a slavnějších let 1927—37.

Dr. Josef Ptáček

Oslavy 80 let dobrušského fotbalu:

- 1. 9. 20.00 hodin** taneční zábava v sokolovně, hraje ELASTIK SKZ Nové Město nad Metují
- 3. 9. 10.30 hodin** STARÁ GARDA DOBRUŠKA — AMFORA (mužstvo populárních umělců)
- 14.00 hodin** Dobruška B — XI novinářů VČ. kraje
- 16.00 hodin** Dobruška A — internacionálové SPARTAK HRADEC KRÁLOVÉ (Tauchen, Zikán, Pičman, Hledík ad.)
- 2. 9. — 16. 9.** výstava 80 LET DOBRUŠSKÉHO FOTBALU v Městském muzeu

V posledním čísle KKD bylo chybně uvedeno umístění A mužstva v roce 1987, správně má být na 2. místě. Autor obdržel mylné podklady a s redakcí se oddílů 1 čtenářům omlouvá.

SPORTOVNÍ KALENDÁŘ NA ZÁŘÍ 1989

- 3. 9.** „80 let dobrušské kopané“ celodenní non-stop program na městském stadionu, odpoledne utkání DOBRUŠKA A — AMFORA PRAHA
- 10.00 nár. házená** ženy, I. liga DOBRUŠKA — PRAHA 4
- 11.00 nár. házená** muži, krajský přebor Dobruška A — N. Město A
- 9. 9. 9.00 fotbal** žáci ml., KS Dobruška — Č. Kostelec
- 11.00 fotbal** žáci st., KS Dobruška — Č. Kostelec
- 10. 9. 10.00 nár. házená** muži, KP Dobruška B — Č. Kostelec
- 15.00 fotbal** a předzápasy mládež. družstev Dobruška — N. Bydžov
- 17.00 fotbal** dorost, I. A třída Dobruška A — Sn. Broumov
- 16. 9. 17.00 fotbal** dospělí, OS Dobruška B — Zdelov
- 23. 9. 9.30 fotbal** žáci ml., KS Dobruška — TIBA Jaroměř
- 11.00 fotbal** žáci st., KS Dobruška — TIBA Jaroměř
- 24. 9. 8.00 nár. házená** muži, KP Dobruška B — Podh. Újezd
- 11.00 nár. házená** muži, KP Dobruška A — Opatovice B
- 10.00 nár. házená** ženy, I. liga Dobruška — Hlinsko
- 13.00 fotbal** a předzápasy mládež. družstev Dobruška — Montas HK
- 15.30 fotbal** dorost, I. A třída Dobruška A — S. Praskačka
- 30. 9. 9.00 fotbal** žáci ml., KS Dobruška — N. Bydžov
- 11.00 fotbal** žáci st., KS Dobruška — N. Bydžov
- 15.00 fotbal** dospělí, OS Dobruška B — Čermná
- 1. 10. 13.00 fotbal** dorost, I. A třída Dobruška — Slávia HK
- 15.00 fotbal** dospělí, I. A třída Dobruška A — Slávia HK
- Ing. J. Kánský

Zprávy SK ROH Dobruška

5. září v 17.00 hodin v LS SK ROH

Zahájení jazykových kursů

1. němčina pro začátečníky a pokročilé
 2. angličtina pro začátečníky a pokročilé
- lektoři: Eva Vacková a Jaromír Dusílek.

6. září v 19.00 hodin v SK ROH

Zahájení kursu tance a společ. výchovy pro začátečníky vyučují manželé Kavalírovi z Hradce Králové, reprohudba Josef Pařízek.

13. září v 8.00 hodin v LS SK ROH

Burza pořadů sekce kultury a kulturní politiky při OV SAK ČSSR

ukázka výchovných pořadů pro pracovníky v oblasti kultury a MŠV.
pořádá OV SAK, OKS Rychnov n. Kn. a SK ROH Dobruška.

15. září v 19.30 hodin v SK ROH

Jan Werich:

Teta z Bruselu

hudební komedie P. Markova a J. Brabce v provedení VČD Pardubice.
1. hra v předplatném.
Vstupné 25, 22, 20 Kčs.

19. září ve 20.00 hodin v SK ROH

Wabi Daněk

vystoupení známého písničkáře.
Vstupné 20 Kčs.

21. září v 19.00 hodin v SK ROH

Klub mladých

spojený s výměnou a vzájemným prodejem gramofonových desek, magnetofonových kazet a videokazet. Účinkují diskžokejové SK ROH Dobruška.
Vstupné 10 Kčs.

26. září v 17.00 hodin v LS SK ROH

Příprava na čs. spartakiádu 1890

ukázka z videozáznamu skladeb pro čs. spartakiádu 1990.
Vstupné 3 Kčs.

29. září ve 20.00 hodin v SK ROH

Vladimír Merta

vystoupení předního čs. písničkáře, tentokrát s doprovodem špičkových rockových hudebníků. Součástí koncertu je i překvapení v podobě další pražské rockové skupiny.
Vstupné 30, 28, 25 Kčs.

Změna programu vyhrazena. Předprodej vstupenek v KINU 70 denně od 13.00 hodin kromě pondělí **vždy týden** před uvedením pořadu. Zamluvené vstupenky nutno vyzvednout den předem, jinak budou prodány. Písemné i telefonické objednávky členských závodů vyřizuje SK ROH Dobruška, číslo tel. 218 02 do týdne před uvedením pořadu. Na všechny akce je požadováno společenské oblečení.

Zaznamenali jsme v SK ROH v červnu 1989

V sobotu 3. června se uskutečnila v městském muzeu na Šubertově náměstí vernisáž společně připravované výstavy „Dřevěný svět“, ve které prezentovali své dřevěné plastiky, loutky a grafiku Jarmila a Tomáš Haldovi ze Sedloňova a Jaroslav Doležal z Hradce Králové. Více jak stovka příjemně naladěných účastníků slavnostního zahájení výstavy upřímně zableskla neformálnímu slovu ředitele muzea Jiřího Macha, zúčastněným výtvarníkům a i vystupujícím souborům zájmové umělecké činnosti. Divadelko na štafích SK ROH pro tuto příležitost nastudovalo kratší vlastní loutkovou mozaiku na motivy starých pověstí českých o počátcích naší státnosti s loutkami, které vytvořila členka souboru Romana Šotolová. V představení účinkovali Jitka Jemelková, PhDr. Zdeněk Zahradník a ing. Zdeněk Martinec. Na konec kulturní části koncertovalo Dobrušské žesťové sdružení pod vedením Vlastimila Železníka a v zajímavé akustice zadního vestibulu zahrálo na schodišti slavná čísla světového repertoáru, určeného žesťovým kapelám.

V pátek 9. června přichystal SK ROH pro dobrušské a okolní mateřské školy působivou inscenaci klasické pohádky „Perníková chaloupka“ v nastudování členů Východočeského loutkového divadla Drak v Hradci Králové. Tento vynikající profesionální soubor předvedl své komorní představení dvakrát v Loutkové scéně SK ROH pro tři sta malých vděčných diváků.

Tentýž den a v sobotu 10. června se přihlásilo do kursu tance a společenské výchovy 43 dívek a 50 chlapců.

V pondělí 12. června diskutovalo 25 odborářských funkcionářů sdružených závodů s JUDr. Hanou Martínkovou z Advokátní poradny v Rychnově nad Kněžnou nad aktuálními změnami novelizovaného zákoníku práce v místním středisku odborářské výchovy při SK ROH.

Jak si jistě kultury milovní občané města všimli, byla od pondělí 10. dubna 1989 uzavřena pro veřejnost budova sdruženého klubu ROH v Sa-dech pionýrů. Příčinou byla dlouho připravovaná výměna oken v sále

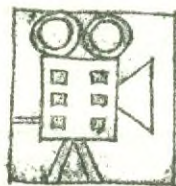
směrem do parku, Stará, již nevyhovující okna v rozeschlých dřevěných rámech byla nahrazena stejně velikými vakuovanými okny v hliníkovém osazení, která přispějí k lepšímu větrání sálu. Tuto náročnou práci včetně vyzdění závěťří u hlavního vchodu provedli zaměstnanci střediska údržby závodu Adast Dobruška Rudolf Krkoška, Václav Štefanides, Jiří Hryca a ing. Josef Potoček. Při této příležitosti byla dalším pracovníkem Adastu Janem Pavlem provedena náročná výměna nevyhovujících bakelitových objímek za porcelánové u 120 žárovek sálových lustrů. Dále provedl výměnu pracovních světel jeviště a celkovou opravu a údržbu všech osvětlovacích těles tohoto dosluhujícího kulturního zařízení. Za tuto péči a provedenou práci je třeba řídícímu závodu Adast a jeho výše jmenovaným pracovníkům co nejúplněji poděkovat.

Kromě běžné údržby, oprav a generálního úklidu, provedeného pracovníky SK ROH, vyhověl OSP v Dobrušce naší žádosti a nově vymaloval vstupní prostory šatny a baru a provedl výměnu částí střešních koryt do Nádražní ulice, zničenou náletovými rostlinami.

Hudebně estrádní kapela Podorlická muzika SK ROH Dobruška vystoupila v červnu 2x pro pořadatele Čech i Moravy.

Ženský pěvecký soubor „Vlasta“ SK ROH Dobruška vystoupil na Letní mírové slavnosti v Častolovicích.

Divadelní soubor „Divadélko na štaflích“ SK ROH Dobruška vystoupilo s autorskou hrou Zd. Martince a Zd. Zahradníka na krajské přehlídce Inspirace 89 v Ústí nad Orlicí. S aktovkou „Staré? pověsti české“ vystoupilo na Jarmarku umění v Rychnově nad Kněžnou.

Panoramatické kino 70 Dobruška

Hraje v září 1989

Pozor na začátky představení!

1. září, pátek

jen v 17 hodin
Vstupné 6, 7, 8 Kčs

Zrada a pomsta

Čínský barevný širokoúhlý film. Dobrodružný příběh z čínské minulosti. České znění. Mládeži přístupný.

1. září, pátek

jen ve 20 hodin

2. září, sobota

v 17 a 20 hodin

3. září, neděle

v 17 a 20 hodin

Vstupné 6, 7, 8 Kčs

Kopytem sem, kopytem tam

Český barevný film. Vem si co chceš, a zaplať za to. Režie Věra Chytilová. Mládeži nepřístupný.

5. září, úterý

v 17 a 20 hodin

6. září, středa

v 17 a 20 hodin

Vstupné 9, 10, 11 Kčs

7. září, čtvrtek

v 17 a 20 hodin

8. září, pátek

v 17 a 20 hodin

9. září, sobota

v 17 a 20 hodin

10. září, neděle

v 17 a 20 hodin

Vstupné 4, 5, 6 Kčs

12. září, úterý

v 17 a 20 hodin

Vstupné 3, 4, 5 Kčs

Sleva se poskytuje

13. září, středa

v 17 a 20 hodin

14. září, čtvrtek

v 17 a 20 hodin

Vstupné 4, 5, 6 Kčs

Sleva se poskytuje

15. září, pátek

v 17 a 20 hodin

16. září, sobota

v 17 a 20 hodin

17. září, neděle

v 17 a 20 hodin

Vstupné 14, 16, 18 Kčs

19. září, úterý

Vstupné 5, 6, 7 Kčs

v 17 a 20 hodin

Sleva se poskytuje

Platí průkazky KPSF

Specialisté

Francouzský barevný širokoúhlý dobrodružný film. Tři miliardy uloupené policistou a vězněm. České znění. Mládeži přístupný.

V žáru velkoměsta

Premiéra americké barevné kriminální komedie z období americké prohibice. V hl. roli Clint Eastwood a Burt Reynolds. České znění. Mládeži příst.

Praha — neklidné srdce Evropy

Český barevný film. S kamerou za specifickou velkoměsta a krásou hudebních tónů. Režie V. Chytilová. Mládeži přístupný.

Filmový klub uvádí náborová představení Čs. filmového archivu.

Barevný americký klasický western z roku 1966 provázený známou písní El Dorado. V hl. roli John Wayne, Robert Mitchum. Mládeži přístupný.

Vlak do Hollywoodu

Polský barevný film o dívce toužící po kariéře filmové hvězdy. České znění. Mládeži nepřístupný.

Starman

Americký barevný dobrodružný 70 mm velkoformát. Unesená žena a pronásledovaný mimozemšťan v nebezpečí. V hl. roli Jeff Bridges a K. Allenová. Mládeži přístupný.

Komisařka

Premiéra sovětského širokoúhlého filmu podle povídky V. Grossmana po dvacet let. Mládeži přístupný.

Bohem zapomenuté děti

Americký barevný film. Láska, která pomohla dívce najít cestu k lidem. Mládeži nepřístupný.

21. září, čtvrtek
v 17 a ve 20 hodin
22. září, pátek
v 17 a ve 20 hodin
23. září, sobota
v 17 a 20 hodin
24. září, neděle
v 17 a 20 hodin
Vstupné 6, 7, 8 Kčs

25. září, úterý
v 17 a 20 hodin
27. září, středa
jen v 17 hodin
Vstupné 4, 5, 6 Kčs

27. září, středa
jen ve 20 hodin

28. září, čtvrtek
v 17 a 20 hodin
29. září, pátek
jen ve 20 hodin
30. září, sobota
v 17 a 20 hodin
1. října, neděle
v 17 a 20 hodin
Vstupné 6, 7, 8 Kčs

3. října, úterý
v 17 a 20 hodin
4. října, středa
v 17 a 20 hodin
Vstupné 4, 5, 6 Kčs

Zlaté dítě

Premiéra americké barevné dobrodružné komedie. Zázračný potomek velkého Budhy v zajetí ďábelských mocností. V hl. roli populární Eddie Murphy. České znění. Mládeži přístupný.

Copak je to za vojáka

Česká barevná dobrodružná komedie o vzniku jednoho manželství. Mládeži přístupný.

Jen pro členy Filmového klubu Variola Vera

Jugoslávský barevný film. Smrtná nebezpečí za branami nemocnice.

Ten kdo mě hlídá

Premiéra amerického barevného kriminálního filmu. Láska a vrah přicházejí v noci. Režie R. Scott. Mládeži nepřístupný.

Já milujem, ty miluješ

Premiéra slovenského barevného filmu. Milostné neúspěchy zaměstnance železnic. V hl. roli R. Klesowski a Iva Janžurová. Režie Dušan Hanák. Mládeži nepřístupný.

V říjnu uvádíme: Slunce, seno a pár facek — Medvědi — Pod palbou — Toby — Příští ráno — Příběh lásky — Hana a její sestry.

Změna programu vyhrazena. Pokladna otevřena od 13.00 do 20.00 hodin, v sobotu a v neděli dvě hodiny před představením. Pondělí volný den. Písemná i telefonická objednávky vyřizuje KINO 70 Dobruška, tel. č. 210 02, PSČ 518 01. Předprodej vstupenek týden před uvedením filmu. Zamluvené vstupenky nutno vyzvednout 30 minut před představením, jinak budou prodány. Mladiství předloží na vyzvání zaměstnanců kina obč. průkaz. Přicházejte včas jinak budete do hlediště uvedeni až po promítnutí týdenníku.

**MĚSTSKÝ NÁRODNÍ VÝBOR
DOBRUŠKA**

Odběratel:

Poštovné paušalováno!

Kulturní kalendář Dobruška 1989

vydává Městský národní výbor v Dobrušce

nákladem 2000 výtisků

Zodpovědný redaktor Josef Frýda

Cena výtisku Kčs 2,50. — Tisk VČT 25 Rychnov nad Kněžnou